

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Souhrnná informace o realizaci projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Registrační číslo	CZ.1.07/1.2.12/04.0019
Název projektu	Zavádění a ověřování inovativních systémů práce s dětmi se sociokulturním znevýhodněním v přípravné třídě.
Příjemce	Střední škola a Základní škola Lipník nad Bečvou, Osecká 301
Datum zahájení realizace	1.9.2011
Datum ukončení realizace	31.12.2012
Partneři projektu	-

Stručný popis průběhu realizace projektu

V návaznosti na specifické cíle oblasti podpory a globálního grantu bylo obecným cílem projektu zlepšit rovné příležitosti žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přípravné třídy, a to rozvojem a uplatňováním pedagogických metod a forem výuky podporujících rovný přístup ke vzdělávání, a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér rovného přístupu.

Realizací projektu se zlepšily podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich integraci použitím moderních vyučovacích metod, podkladů a ICT nástrojů při výuce a dalších aktivitách dětí v přípravné třídě. Realizační tým se průběžně vzdělával v oblasti detekce dětí socio-kulturně znevýhodněných, s vývojovými problémy, vadou řeči či dalšími speciálními vzdělávacími potřebami, k práci s těmito dětmi a k tvorbě metodik, výukových materiálů a programů. Realizací projektu byly vytvořeny metodiky k rozvíjení dovedností dětí z daných skupin zejména dětí romských. Byla vytvořena 1 metodika práce s dětmi se SVP pod názvem " Společně , ale každý podle svého" vedoucí k jejich integraci, která vymezuje cíle školy v rámci snahy o integraci žáků se SVP a vhodné postupy práce s dětmi ve třídách vedoucí k vytváření vhodného sociálního klimatu a inkluzivního prostředí. Stanovuje témata pro práci v třídním kolektivu, postupy práce k rozvoji ručních dovedností dětí, metody a nástroje k realizaci vzdělávacích aktivit a dalších činností školy směřujících k vytvoření inkluzivního prostředí. Vytvořený metodický dokument je v souladu se ŠVP pro žáky přípravné třídy. Jedná se o zásadní metodický dokument školy, který navazuje na poznatky o typech SVP dětí školy a metodiku pro individuální rozvíjení jejich kompetencí. V rámci metodik – „ Společně , ale každý podle svého I – III „ byly zpracovány následující okruhy pracovních aktivit včetně pracovních listů : I.- Soubor metodických materiálů pro individuální práci s dětmi se SVP, II.- Rozvoj komunikačních

dovedností, Vzorové přípravy dle ŠVP č.1,2, III – Soubor grafomotorických cvičení včetně pracovních listů . Bylo zajištěno technické, materiální a programové vybavení, moderní pomůcky a výukové materiály. Zároveň se zlepšilo sociální klima a vytvořilo inkluzivní prostředí v přípravné třídě - vytvořit výukové materiály, programy a metodické podklady pro další aktivity školy vedoucí k integraci dětí se SVP. Byly pilotně ověřit nové interaktivní způsoby výuky, výukové materiály, programy a realizovány další aktivity školy vedoucí k integraci dětí se SVP. Vytvořené materiály byly veřejně zpřístupněny na www.zslipnik.cz a tímto byly zajištěna přenositelnost -výstupů projektu i na další přípravné třídy v Olomouckém kraji.

Dosažené cíle projektu

Dosažené cíle projektu

1) V rámci projektové aktivity - Odborná příprava pedagogických pracovníků pro práci s dětmi se SVP -5 pedagogů vyškolených pro detekování dětí sociokulturně znevýhodněných, dětí s vývojo-vými problémy, s vadou řeči či s dalšími SVP. Jedná se o členy odborného realizačního týmu projektu (2 pedagogičtí experti, 1 psycholog a 2 asistenti pedagoga).

-4 pedagogičtí pracovníci a 1 psycholog vyškoleni k odborné práci s dětmi se SVP, především s dětmi sociokulturně znevýhodněnými s důrazem na jejich integraci.Jedná se o členy odborného realizačního týmu projektu (2 pedagogičtí experti, 1 psycholog a 2 asistenti pedagoga).

-5 členů realizačního týmu vyškolených pro využívání speciálních nástrojů k práci s dětmi se SVP. Jedná se o členy odborného realizačního týmu projektu (2 pedagogičtí experti- metodici, 1 psycholog a 2 asistenti pedagoga)..

- 5 pedagogů vyškolených pro využívání ICT nástrojů při výuce a tvorbě individuálních vzdělávacích plánů s ohledem na integraci dětí se SVP, především dětí sociokulturně znevýhodněných. Jedná se o členy odborného realizačního týmu projektu (2 pedagogičtí experti- metodici, 1 psycholog a 2 asistenti pedagoga).

- 1 asistent pedagoga absolvoval kurz pro asistenty pedagoga - Speciální modul pro asistenty pedagoga.

2) V rámci projektové aktivity -Detekce dětí se SVP s důrazem na sociokulturně znevýhodněné a individuální práci s nimi v rámci výuky. Výstupem klíčové aktivity tohoto monitorovacího období je první díl metodiky pro individuální práci s dětmi se SVP pod názvem "Co má umět předškolák", který byl již ověřen a prezentován rodičovské veřejnosti v rámci rodičovských skupin. Na základě zpracované diagnostiky školním psychologem byly vydány zprávy s doporučením ke způsobu vzdělávání žáků, kteří se připravují na vstup do 1. třídy běžné základní školy. Se zpracovanými zprávami byli rodiče seznámeni a zároveň si v projektových dílnách mohli ověřit systém práce v rodině při přípravě žáka na vstup do 1.třídy. V návaznosti na projektové aktivity s využitím zakoupených souborů didaktických a diagnostických pomůcek bylo provedeno vyhodnocení IVP žáků přípravné třídy a nastaveno jejich další vzdělávání. Prezentace souborů didaktických materiálů proběhla v rodičovských

skupinách. Bylo zakoupeno materiální vybavení a zdokumentovány všechny související projektové aktivity včetně fotodokumentace.

3) V rámci projektové aktivity - Metodická příprava pedagogické práce s dětmi se SVP v přípravné třídě s ohledem na děti sociokulturně znevýhodněné a pilotní ověření byla vytvořena 1 metodika práce s dětmi se SVP pod názvem " Společně , ale každý podle svého" vedoucí k jejich integraci, která vymezuje cíle školy v rámci snahy o integraci žáků se SVP a vhodné postupy práce s dětmi ve třídách vedoucí k vytváření vhodného sociálního klimatu a inkluzivního prostředí. Stanovuje témata pro práci v třídním kolektivu, postupy práce k rozvoji ručních dovedností dětí, metody a nástroje k realizaci vzdělávacích aktivit a dalších činností školy směřujících k vytvoření inkluzivního prostředí. Vytvořený metodický dokument je v souladu se ŠVP pro žáky přípravné třídy. Jedná se o zásadní metodický dokument školy, který navazuje na poznatky o typech SVP dětí školy a metodiku pro individuální rozvíjení jejich kompetencí. V rámci metodik - Společně , ale každý podle svého I -III - byly zpracovány následující okruhy pracovních aktivit včetně pracovních listů : I.- Soubor metodických materiálů pro individuální práci s dětmi se SVP, II.- Rozvoj komunikačních dovedností, Vzorové přípravy dle ŠVP č.1,2, III , Soubor grafomotorických cvičení včetně pracovních listů. Průměrně 20 dětí + jejich rodiče a mladší sourozenci se zúčastnilo realizací aktivit (výlety, sportovní odpoledne, divadelní představení, tematické soutěžní odpoledne, výtvarné aktivity vedoucí ke zlepšení motorických dovedností dětí), jejichž hlavním cílem je zlepšení sociálního klimatu ve škole. Při všech aktivitách byl kladen největší důraz na rozvíjení vztahů mezi dětmi, eliminaci sociálně patologických jevů a vyrovnávání úrovně sociálních zkušeností dětí. Tímto se předpokládá, že bude dosaženo vytvoření inkluzivního prostředí ve škole.

4) V rámci projektové aktivity - Metodika interaktivní činnosti v přípravné třídě s ověřováním stimulačního grafomotorického programu je výstupem 1 metodika - Společně, ale každý podle svého II, která je zaměřena na individuální práci s dětmi s řečovými a motorickými problémy s důrazem na děti sociokulturně znevýhodněné. Zároveň obsahuje koncepční řešení individuální práce s dětmi s vadami řeči v rámci výuky, postupy práce s nimi, návody k využití metodických podkladů a logopedických pomůcek. Jedná se o podklad zohledňující specifika práce s výrazným podílem individualizace. Přílohou metodiky - Společně, ale každý podle svého II jsou elektronické přípravy pro práci s interaktivní tabulí zaměřené na rozvoj grafomotoriky, pracovní listy a inovační techniky nácvičku psaní s využitím zakoupeného didaktického materiálu. V rámci projektových dnů se uskutečnil praktický výcvik - 5 vyučovacích hodin za přítomnosti rodičů dětí s oboustranným praktickým zapojením. Tento výstup není ve škole novinkou a škola na něj klade velký důraz z důvodu, že mezi dětmi s vadami řeči a zanedbanou jemnou motorikou se vyskytuje velké procento dětí sociokulturně znevýhodněných. Na odstraňování těchto nedostatků se však málo podílí jejich rodiče. Proto jsme při ověřování metodických postupů výuky grafomotoriky věnovali větší pozornost v rámci individuální péče ve výuce. Zanedbaná grafomotorika a komunikační bariéra jsou hlavním důvodem počátečních školních neúspěchů při nástupu do školy.

5) V rámci projektové aktivity -Inovace a ověřování výstupů metodiky Společně , ale každý podle svého I-II se zaměřením na netradiční metody a formy práce v přípravné třídě -20 dětí z přípravné třídy a 15 dětí z multifunkční herny Pampeliška bylo podpořeno v rámci realizace projektových aktivit. V rámci projektových dnů byly dle plánu rozvoje motorických, uměleckých a pohybových dovedností uskutečněny výlety, sportovní odpoledne, divadelní představení, tematické soutěžní odpoledne, výtvarné aktivity vedoucí ke zlepšení motorických dovedností dětí, jejichž hlavním cílem je zlepšení sociálního klimatu ve škole. Při všech aktivitách byl kladen největší důraz na rozvíjení vztahů mezi dětmi, eliminaci sociálně patologických jevů a vyrovnávání úrovně sociálních zkušeností dětí. Tím bylo dosaženo vytvoření inkluzivního prostředí ve škole. Dle vytvořených souborů tematických celků proběhly formou projektových dnů následující akce : 1 tematická soutěž se zapojením dětí z přípravné třídy a Pampelišky, 1 vystoupení zájmových dovedností dětí z přípravné třídy a Pampelišky za přítomnosti rodičů, 1 sportovní odpoledne se zaměřením na netradiční sporty a výchovu ke zdraví, 2 tematické poznávací výlety . Cílem vzdělávacího programu v přípravné třídě bylo vytvořit co nejefektivnější podmínky výchovy a vzdělávání pro romské děti a odstraňovat vzájemnou nedůvěru a předsudky mezi příslušníky majoritní společnosti a příslušníky romské minority.

Zpětná vazba od cílových skupin

Po ukončení projektu byla provedena SWOT analýza projektových aktivit realizačním týmem. Za hlavní přínos projektu byla označena skutečnost, že bez realizace projektu by škola neměla dostatek finančních prostředků k zajištění materiálního vybavení přípravné třídy a multifunkční herny Pampeliška a rovněž výukových materiálů k moderní výuce v přípravné třídě.

Za největší hrozbu projektu pak bylo označeno to, že někteří učitelé byli při jeho realizaci značně vytíženi.

Zpětná vazba od cílové skupiny žáků a rodičů byla zajištěna prostřednictvím společných projektových dílen. Ze společné spolupráce se ukázalo, že rodiče i žáci považují netradiční projektové vzdělávání s využitím interaktivní tabule a počítačů ve výuce za velký klad naší školy v předškolním vzdělávání.

Dosažené hodnoty monitorovacích ukazatelů		
Název ukazatele	Plánovaná hodnota	Dosažená hodnota
06.43.10 Počet nově vytvořených/inovovaných produktů	6	6
06.43.13 Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ICT	1	1

06.43.19 Počet nově vytvořených/inovovaných produktů výhradně zaměřených na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	5	5
07.41.20 Počet podpořených osob - poskytovatelé služeb	5	5
07.41.65 Počet podpořených osob - pracovníků v dalším vzdělávání	5	5
07.41.81 Počet podpořených osob v dalším vzdělávání - pedagogických a akademických pracovníků - muži	0	0
07.41.82 Počet podpořených osob v dalším vzdělávání - pedagogických a akademických pracovníků - ženy	5	5
07.41.14 Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání celkem - dětí, žáků	35	37
07.41.16 Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání celkem - dětí, žáků - dívky	22	22
07.41.15 Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání celkem - dětí, žáků - chlapci	15	15

Poznámky / zdůvodnění nedosažení plánovaných hodnot

Plánované hodnoty byly splněny. Ukazatel 07.41.14 Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání celkem - dětí, žáků byl překročen o 2 žáky. Otevřením ubytovny pro sociálně znevýhodněné došlo k nárůstu počtu žáků v přípravné třídě v průběhu realizace projektu.

Publicita projektu

1. Všechny dokumenty, které se v rámci projektu používaly (DPČ, evidenční listy, výkazy práce, prezenční listiny atd.) byly opatřeny základním logolinkem. Při propagaci projektu jsou dodržována pravidla vizuální identity ESF v ČR uvedená v příručce pro příjemce a v souladu s Rozhodnutím o poskytnutí finanční podpory. Příjemce informoval cílovou skupinu, realizační tým i veřejnost, že tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.
- 2) V prostorách školy byl zorganizován workshop pro rodičovskou veřejnost dětí

předškolního věku v rámci lipenského obvodu. O průběhu akce byla informována veřejnost v Lipenských listech (květen 2012).

3) Byly realizovány 2 konference v průběhu realizace projektu (září 2011 při zahájení projektu a 21.12.2012 při ukončení projektu. V době realizace projektu proběhly workshopy ve spolupráci s rodiči žáků a výstavy žákovských prací přípravné třídy z projektových dnů v prostorách školy.

4) Prezentace projektu probíhala na webových stránkách školy (www.zslipnik.cz) a byla pravidelně aktualizována. Součástí prezentace na webových stránkách je zároveň fotodokumentace a PowerPointové prezentace. V závěru projektu byly na www stránkách školy zveřejněny veškeré ověřené výstupy a vytvořené metodiky.

5) Je realizováno označení prostor a vybavení multifunkční herny Pampeliška štítky s vlajkou EU, vlajkou ČR, logem ESF a OP VK a informací o nákupu daného vybavení : Projekt je spolufinancován ESF a státním rozpočtem ČR. Štítek na jednotlivém vybavení obsahuje i název projektu a číslo rozhodnutí. Pro tyto účely bylo zhotoveno razítko.

6) Prezentace projektu a zveřejnění tiskových zpráv o realizaci projektu proběhlo v periodikách Olomouckého kraje (Přerovsko, Lipenské listy) včetně fotodokumentace vždy po úspěšném ukončení projektového dne nebo zážitkového kurzu v průběhu projektu. Všechny tiskové a mediální zprávy jsou archivovány a zároveň budou přílohou příslušné monitorovací zprávy a závěrečného hodnocení.

7) Všechny elektronické, tištěné vzdělávací materiály i vytvořené programy jsou označeny vlajkou EU , vlajkou ČR, logem ESF a OP VK a zmínkou že : Tento projekt je spolufinancován ESF a státním rozpočtem ČR. Elektronické zpracování výstupů projektu bude uloženo na CD s tištěnou prezentací projektu a školy a na serveru školy.

8) Účastníkům akcí v rámci zajištění klíčových aktivit byly poskytovány drobné předměty a dárky - plastové složky s logem s fotodokumentací projektových dílen + samolepky s logem na igelitových taškách.

9) Uvědomění příjemců pomoci bylo realizováno podle potřeby elektronickou formou , prostřednictvím webových stránek školy a na informační tabuli v prostorách školy.

10) Prezentace projektu a zveřejnění tiskových zpráv o realizaci projektu proběhlo v periodikách Olomouckého kraje (Přerovsko, Lipenské listy,) včetně fotodokumentace vždy po úspěšném ukončení projektového dne nebo jiných aktivitách projektu. Všechny tiskové a mediální zprávy jsou archivovány a zároveň jsou přílohou příslušné monitorovací zprávy a závěrečného hodnocení. Zároveň byla realizována publicita projektu prostřednictvím Infotextu Kabelové televize Přerov denně po dobu 4 měsíců (září - prosinec 2012).

11) Vytvoření vlajky na místě realizace projektu proběhlo v průběhu týdne, na který připadá 9. květen.

Webové stránky projektu

www.zslipnik.cz

Udržitelnost projektu

Vybavená učebna přípravné třídy a rovněž multifunkční herna Pampeliška bude využívána i po skončení projektu.

Stejně tak tomu bude i u zakoupených pomůcek, interaktivních hraček, relaxačních a hudebních pomůcek, dětské a pedagogické literatury a vytvořených výukových materiálů, metodických příruček a informačních materiálů pro rodiče.

Budeme pokračovat ve vzdělávání žáků v přípravné třídě ve spolupráci se zřizovatelem (Olomoucký kraj) a po skončení projektu budeme nadále poskytovat žákům a rodičům informace, které se týkají předškolního vzdělávání a práce s rodičovskými skupinami.

Proškolení pedagogičtí pracovníci budou nadále využívat poznatků a zkušeností získaných na školení při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami .

Problémy při realizaci

Po celou dobu realizace projektu jsme se potýkali s nedostatkem kvalitních školení, která se týkají práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s žáky nadanými.

Horizontální témata

Rovné příležitosti

Všechny aktivity projektu byly přímo zaměřeny na podporu rovných příležitostí žáků.

Projekt řešil hlavně využití moderních vyučovacích metod a přístupů k žákům podporujících rovný přístup ke vzdělávání především s použitím informačních technologií.

Rovněž vzdělávání učitelů bylo zaměřeno konkrétně na oblast integrace žáků se speciálními výukovými potřebami zejména přípravných tříd.

Udržitelný rozvoj

neutrální

Výstupy/produkty projektu				
	Typ	Název	Stručný popis	Dostupnost
1	Metodická příručka	Společně, ale každý podle svého I	Metodický materiál pro individuální práci s dětmi se SVP v přípravné třídě. Jedná se o soubor her a projektových aktivit na téma „Kdo všechno přišel do školy?“	www.zslipnik.cz
2	Metodická příručka	Společně, ale každý podle svého II	Metodický materiál pro práci s dětmi se SVP vedoucí k jejich integraci. Jedná se o praktické náměty k rozvoji komunikačních dovedností včetně vzorových příprav pro výuku žáků se SVP v přípravné třídě a rámcového časového harmonogramu projektových dnů pro příští období pod názvem „Celý rok se něco děje“.	www.zslipnik.cz
3	Metodická příručka	Společně, ale každý podle svého III	Jedná se o Metodiku grafomotoriky s úvodní částí o významu grafomotoriky v předškolním věku. Součástí metodiky jsou uvolňovací činnosti rozvíjející jemnou motoriku a obsáhlá část –Grafomotorická cvičení s rozvojem komunikačních dovedností včetně pracovních listů.	www.zslipnik.cz
4	Soubor	Soubor elektronických příprav	Jedná se o 6 lekcí výuky žáků se SVP v přípravné třídě zaměřené na základní poznatky a ovládání počítače. Druhou část tvoří přípravy s metodickým návodem s využitím interaktivní tabule pro výuku komunikačních dovedností a logopedie pro žáky se SVP v přípravné třídě.	www.zslipnik.cz
5	Soubor	Soubor motorických dovedností	Soubor aktivit pro rozvoj motorických dovedností u předškolních žáků v přípravné třídě je metodickým materiálem a zároveň souborem her a různých aktivit s netradičním nářadím a pomůckami, které byly v rámci projektu zakoupeny.	www.zslipnik.cz

6	Soubor	Soubor projektových dnů	Jedná se o soubor podrobných příprav k projektovým dnům včetně fotodokumentace. Seznam projektových dnů : Co nosí podzim v košíčku, Čekání na čerta, Vánoce , Vánoce přicházejí, Veselá olympiáda, Dětský maškarní karneval, Vítání jara, Mámo, táto, podívejte, co všechno vím a umím!, Perníková chaloupka, Poznávací výlet do ZOO Ostrava. Další projektové dny jsou uvedeny formou PowerPointových prezentací.	www.zslipnik.cz
7	Soubor	Soubor odborných posudků a IVP	Obsahuje výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy ze kterého vycházejí IVP pro žáky se SVP v přípravné třídě, dále výstupy z projektové dílny pro rodiče žáků – Co má umět předškolák. Další částí je soubor psychologických aktivit pro individuální práci s žáky se SVP, Vzor psychologického vyšetření žáka přípravné třídy, Diagnostiku předškolního dítěte a vzor Individuálního vzdělávacího plánu s metodickými postupy hodnocení. Závěr tvoří projekt „ Edukativně stimulační skupiny“.	www.zslipnik.cz

Jméno a příjmení statutárního zástupce/oprávněné osoby:	Mgr. Miluše Juráňová	
Funkce v organizaci	ředitelka školy	
Místo a datum	Lipník nad Bečvou	28.2.2013
Podpis a razítko	.....	